

# Opiniepeiling

VSO vervolgonderwijs, VO, Mbo entree en 2 (versie A) + mbo 3 en 4 (versie B)

## Korte omschrijving

---

Leerlingen/studenten krijgen 10 stellingen voorgelegd waar ze het mee eens of oneens kunnen zijn.

Uit de antwoorden blijkt of ze een meer euro-sceptische of meer pro-Europese houding hebben.

Turf de antwoorden en bespreek als afsluiting de resultaten.

## Leerdoel

---

- Leerlingen/studenten worden zich bewust van hun eigen houding ten aanzien van de Europese Unie. Ook kunnen ze uitleggen waarom ze een bepaalde opvatting hebben.

## Duur

---

10 – 30 minuten

## Benodigheden

---

- Werkblad opiniepeiling (1 voor elke student)
- PowerPoint Opiniepeiling

## Stappenplan

---

1. Deel de werkbladen met de 10 stellingen uit.
2. Vertel de leerlingen/studenten dat we een opiniepeiling gaan houden. Leg de deelnemers uit dat ze hun mening moeten geven over een aantal stellingen. Benadruk dat ze hun eigen mening moeten geven, dus niet die van hun buurman of buurvrouw. Goed of fout bestaat niet.
3. Behandel de stellingen.
4. Laat de leerlingen/studenten optellen hoeveel keer ze een geel en hoeveel keer ze een blauw vakje hebben aangekruist.
5. Vraag of iemand een idee heeft waar de kleuren geel en blauw voor staan. Bij veel geel sta je misschien iets kritischer tegenover de EU en bij veel blauw ben je wat meer 'Pro-Europees'.
6. Vraag leerlingen/studenten met handen opsteken hoe vaak ze geel en blauw hebben gestemd. Vraag bijvoorbeeld wie vaker geel dan blauw heeft gekozen. Of wie 1 keer geel had, wie 2 keer, wie 3 keer, wie 4 keer enz.  
*Let op: het een is niet beter of slechter is dan het ander, dus spreek ook niet impliciet toch meer waardering uit voor het een of het ander.*

## ProDemos

7. Geef leerlingen/studenten eventueel gelegenheid om uit te leggen waarom ze een bepaalde opvatting hebben.
8. Concludeer dat het een niet beter of slechter is dan het ander, maar dat het goed is je bewust te zijn van je eigen houding ten aanzien van de Europese Unie en te weten dat anderen er anders over kunnen denken.

En hoe je er ook over denkt: er worden grote besluiten genomen in de Europese Unie die invloed hebben op ieders leven. Dus ook als je sceptisch bent is het verstandig om wel te stemmen bij verkiezingen voor het Europees Parlement én voor de Tweede Kamer (want zo heeft Nederland invloed op besluitvorming). Je kunt ook stemmen voor minder invloed door de Europese Unie wilt.

### *Eventueel vervolg*

9. Je kunt hierna een debat houden over enkele actuele stellingen over de Europese Unie. Gebruik hiervoor de stellingen uit de PowerPoint of gebruik dit moment voor een nog actuelere kwestie.

Je kunt bijvoorbeeld 'Over de Lijn' doen. Laat de leerlingen/studenten stelling nemen door aan de ene of aan de andere kant van het klaslokaal of een (denkbeeldige) lijn. Twijfelaars kunnen in het midden staan. Laat voor- en tegenstanders met elkaar in debat gaan. Geef de twijfelaars daarna alsnog gelegenheid te kiezen en hun keuze te beargumenteren.

---

## Stellingen Opiniepeiling

---

1. Ik voel mij Europees burger.  
Eens (blauw)  
Oneens (geel)
  
  2. Nederland verliest zijn identiteit door alle regels uit de Europese Unie.  
Eens (geel)  
Oneens (blauw)
  
  3. De EU heeft teveel bevoegdheden. Er moet alleen nog maar op economisch gebied samengewerkt worden.  
Eens (geel)  
Oneens (blauw)
  
  4. Ik vind dat de Europese Unie machtiger moet worden om te kunnen concurreren met China en de Verenigde Staten.  
Eens (blauw)  
Oneens (geel)
  
  5. De open grenzen in de Europese Unie hebben meer nadelen dan voordelen.  
Eens (geel)  
Oneens (blauw)
  
  6. Ik vind dat er een Europees leger zou moeten komen.  
Eens (blauw)  
Oneens (geel)
  
  7. Ik vind dat Nederlandse burgers te weinig invloed hebben in de Europese Unie.  
Eens (geel)  
Oneens (blauw)
  
  8. Ik vind dat Nederland moet stoppen met de euro en de gulden weer moet invoeren.  
Eens (geel)  
Oneens (blauw)
  
  9. Ik vind dat Oekraïne snel lid moet worden van de Europese Unie.  
Eens (blauw)  
Oneens (geel)
  
  10. Ik ga bij de volgende verkiezingen zeker stemmen voor het Europees Parlement.  
Eens (blauw)  
Oneens (geel)
-

## Stellingen debat

---

### 1. Het buitenlands beleid moet veel meer op Europees niveau worden bepaald

*Argumenten voor kunnen zijn dat Nederland maar klein is. De Europese Unie kan veel meer invloed uitoefenen op grote landen als de Verenigde Staten, Rusland, China of India. Argumenten tegen kunnen bijvoorbeeld zijn dat Nederland geen soevereiniteit (zelfstandigheid) moet opgeven, misschien wel wat betreft economische samenwerking, maar niet op het gebied van buitenlands beleid. Argumenten tegen kunnen ook liggen in het feit dat het toch niet zou lukken, omdat verschillende EU-landen verschillende wensen en belangen hebben.*

### 2. Oekraïne moet versneld lid kunnen worden van de Europese Unie

*Achtergrondinformatie:*

- Er zijn nu 7 landen die ook bij de Europese Unie willen horen. Kandidaat-lidstaten Turkije, Montenegro, Noord-Macedonië, Servië en Albanië en potentiële kandidaten Kosovo en Bosnië-Herzegovina. Ze proberen al jaren tot de EU toe te treden en moeten aan deze voorwaarden voldoen:*
  - Een land moet een stabiele democratie hebben. Die moet de rechtsstaat en de bescherming van minderheden waarborgen en mensenrechten eerbiedigen.*
  - Een land moet een goed draaiende markteconomie hebben. Die moet zijn opgewassen tegen de concurrentie van de EU.*
  - Een land moet de gemeenschappelijke wetten en regels van de EU overnemen en invoeren. Een kandidaat-lidstaat wordt pas echt lid als alle EU-landen ermee instemmen. Het moet unaniem worden aangenomen, zoals dat heet. Als één lid tegenstemt, dan is het voorbij. Bron: Rijksoverheid*
- Op 28 februari 2022, tijdens de Russische invasie van Oekraïne, heeft Oekraïne officieel het EU-lidmaatschap aangevraagd. Buurland Moldavië vroeg op 3 maart 2022 het EU-lidmaatschap aan. De behandeling van het verzoek van Oekraïne werd sneller opgepakt dan gebruikelijk, omdat EU-leiders het belangrijk vonden Oekraïne te steunen in de strijd met Rusland. In juni 2022 volgde een positief advies van de Europese Commissie op dit verzoek en stemden ook de Europese lidstaten in met het toekennen van de status van kandidaat-lidstaat aan Oekraïne.*

*Voorlopig zal Oekraïne echter nog geen lid worden van de Europese Unie. Het bieden van een kandidaat-status in deze tijd van oorlog wordt voornamelijk gezien als een geopolitiek signaal. Zolang de oorlog in Oekraïne gaande is, kan het land geen lid worden van de Europese Unie. Bij toetreding mag er namelijk geen dispuut zijn over het territorium van een land.*

*Daarnaast moeten landen voldoen aan de criteria van Kopenhagen om toe te kunnen treden, en er wordt niet verwacht dat Oekraïne binnenkort aan deze criteria zal voldoen. Zo zal de Oekraïense regering noodzakelijke hervormingen moeten doorvoeren om de rechtsstaat en de democratie te versterken en corruptie te bestrijden. Ook moeten nog veel Europese regels worden ingevoerd en is de Oekraïense economie nog niet klaar voor de Europese interne markt, al is Oekraïne de afgelopen jaren wel meer en meer met de EU verstrengeld geraakt. (Bron: Europa-nu.nl<sup>1</sup>)*

---

<sup>1</sup> [https://www.europa-nu.nl/id/vltvdiwpeefv/toetreding\\_oekraïne\\_tot\\_de\\_europese\\_unie](https://www.europa-nu.nl/id/vltvdiwpeefv/toetreding_oekraïne_tot_de_europese_unie)

### 3. Er moet een Europees leger komen.

*Achtergrondinformatie:*

*Argumenten voor - ‘Het is effectiever en efficiënter als de lidstaten van de EU niet allemaal een geheel leger overeind proberen te houden. Met een Europees leger kunnen de afzonderlijke lidstaten zich toeleunen op specifieke legeronderdelen. Nu zijn er enerzijds door diverse systemen beperkte mogelijkheden om met elkaar te communiceren en samen te werken, anderzijds overlappen onderdelen elkaar. Door een Europees leger kan de militaire slagkracht vergroot worden tegen een gelijke totaalbegroting.’*

*Argumenten tegen - Tegenstanders van een Europees leger willen dat hun eigen land zelfstandig blijft en dat er geen soldaten van andere landen in hun land in actie komen. ‘Ook speelt bij hen de waardering van de NAVO als hoeksteen van Europese veiligheid een belangrijke rol. (...) Daarnaast is democratische controle op een Europees leger van cruciaal belang voor de legitimiteit van militaire operaties. Immers, wie draagt de verantwoordelijkheid als militairen sneuvelen en de bodybags komen?’ (Bron: trouw.nl<sup>2</sup>)*

### 4. Nederlandse burgers hebben te weinig invloed in de Europese Unie

*Achtergrondinformatie:*

*De Europese Unie heeft na 2009 de burger meer mogelijkheden tot invloed gegeven, maar het is wel belangrijk je weg te weten. Dat is voor veel mensen lastig.*

*Het Europees Parlement heeft niet op alle beleidsterreinen evenveel invloed, hoewel deze macht wel is uitgebreid na de invoering van het Verdrag van Lissabon. De Raad van de Europese Unie (ook wel ‘Raad van Ministers’ genoemd) heeft soms een belangrijker stem dan het Europees Parlement. De Tweede Kamer heeft meer middelen om besluitvorming van de regering tegen te houden dan het Europees Parlement richting Europese Commissie. Je kunt hier wel aantekenen dat niet alleen het Europees Parlement, maar ook de nationale parlementen door het Verdrag van Lissabon meer macht hebben gekregen (via de gele en oranje kaart) om de Europese Commissie op de vingers te tikken. De Raad van de Europese Unie en de Europese Raad kunnen niet tussentijds naar huis worden gestuurd.*

*In mei 2024 zijn er weer verkiezingen voor het Europees Parlement. Het opkomstpercentage ligt bij de Europese verkiezingen een stuk lager dan bij de nationale verkiezingen (ongeveer 40% tegenover 80%). Dit is opmerkelijk, omdat een groot deel van de Nederlandse wetgeving vanuit de EU komt.*

---

<sup>2</sup> <https://www.trouw.nl/opinie/een-europees-leger-moet-zijn-ingebed-in-een-bredere-veiligheidsaanpak~b57b18f0/> - Een Europees leger moet zijn ingebed in een bredere veiligheidsaanpak, Trineke Palm, Trouw, 02-02-2019.